

Załącznik do Uchwały Nr ...
Rady Miasta Łącuta
z dnia .... grudnia 2021 r.

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
NA 2022 ROK**

MIASTO ŁAŃCUT

WPROWADZENIE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2022 rok zwany dalej „Programem” jest dokumentem wyznaczającym cele oraz sposoby rozwiązywania problemów alkoholowych i związanych z tą sferą życia problemów rodzinnych i społecznych na terenie Miasta Łańcuta. Niniejszy dokument stanowi kontynuację działań prowadzonych w latach ubiegłych oraz stanowi integralną część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasto Łańcut na lata 2021-2026.

Zgodnie z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2021 r. poz. 1119) do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Zadania te w szczególności obejmują:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Według art. 4¹ ust. 2 cytowanej ustawy, realizacja ww. zadań prowadzona jest w formie gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uchwalonego corocznie przez radę gminy.

Program jest kontynuacją zadań realizowanych w mieście Łańcutie z lat poprzednich. Określa on lokalne propozycje działań w zakresie zadań własnych, obejmujących profilaktykę oraz minimalizację szkód społecznych, wynikających z nadużywania alkoholu oraz związanych ze zjawiskiem przemocy. Program jest adresowany do całej społeczności mieszkańców miasta Łańcuta, ze szczególnym uwzględnieniem osób uzależnionych od alkoholu, osób współuzależnionych, do osób z grup ryzyka, do dzieci i młodzieży, a także osób zajmujących się problemami alkoholowymi zawodowo. Głównym zadaniem programu jest stworzenie warunków służących zmniejszaniu szkód społecznych i ekonomicznych związanych z używaniem i nadużywaniem alkoholu, a także zapobieganiu marginalizacji

i wykluczeniu społecznemu uzależnionych i współuzależnionych mieszkańców miasta Łańcuta.

Program na rok 2022 został opracowany zgodnie z w/w obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie Miasta.

PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU

Kierunki działań zawarte w Programie są zgodne z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021-2025. Do wiążących aktów prawnych należą:

- 1) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119), określająca priorytety zadań realizowanych poprzez program, traktująca je jako zadania własne gminy,
- 2) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249) ,
- 3) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.),
- 4) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.),
- 5) ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (tj. Dz.U. z 2021 r. poz. 1956),
- 6) ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (Dz.U. z 2021 r. poz. 711 z późn. zm.).

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi umożliwia realizację działań profilaktycznych i zaradczych na szczeblu gminnym. Ustawodawca wskazał zarówno zadania, jakie mają być realizowane, formę prawną w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, zwanego dalej programem, jak i środki finansowe na realizację tych zadań.

Źródłem finansowania programu są środki budżetu gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.

CHARAKTERYSTYKA MIASTA ŁAŃCUTA

POŁOŻENIE

Miasto Łańcut położone jest w południowo-wschodniej Polsce, w centralnej części województwa podkarpackiego, na granicy Podgórze Rzeszowskiego i Pradoliny Podkarpackiej. Jest siedzibą władz powiatu, miasta oraz gminy Łańcut. Miasto Łańcut zlokalizowane jest 16 km na wschód od stolicy województwa - Rzeszowa. Przez teren Miasta przebiega autostrada A4 łącząca zachód Europy z Ukrainą. Od północy i zachodu Łańcut graniczy z gminą Czarna, od północnego-wschodu z gminą Białobrzegi, z kolei od południa i wschodu z gminą wiejską Łańcut. Powierzchnia Miasta obejmuje 19,4 km².

SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Łańcut zamieszkuje 17239 osób (stan na 31.12.2020 roku), z czego 52,3% stanowią kobiety, a 47,7 % mężczyźni. Na przestrzeni ostatnich lat liczba mieszkańców nieznacznie zmalała. W latach 2019-2020 liczba ludności spadła o 0,5%.

Struktura ludności w mieście Łańcucie według ekonomicznych grup wieku (stan na koniec 2020 roku) przedstawia się następująco:

- 18 % jest w wieku przedprodukcyjnym - do 19 roku życia;
- 59 % mieszkańców Miasta jest w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 20-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 20-64;
- 23% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym (kobiety – 60 lat i więcej, mężczyźni - 65 lat i więcej).

Według stanu na 31 grudnia 2020 roku stopa bezrobocia w mieście Łańcut wyniosła 7,2%. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych wyniosła 738, w tym 50,4% stanowiły kobiety, a 49,6% mężczyźni.

PROBLEM ALKOHOLOWY NA TERENIE MIASTA ŁAŃCUTA

Uzależnienie od alkoholu jest chorobą chroniczną, postępującą i potencjalnie śmiertelną. Nie jest możliwe całkowite jej wyleczenie, a jedynie zahamowanie narastania jej objawów i szkód zdrowotnych.

W 2020 roku z powodu alkoholizmu pomoc i wsparcie z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łańcucie otrzymało 30 rodzin, zaś w 2019 i w 2018 roku 39 rodzin.

W stosunku do ubiegłych lat liczba rodzin korzystających z pomocy z omawianego powodu spadła o 9 rodzin. Należy mieć na uwadze, że jest to wartość wskazująca alkoholizm jako główny powód wsparcia, gdyż ten problem dotyczy również rodzin, które korzystają z pomocy z innych powodów np. niepełnosprawności.

Według szacunków Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych większość pijących spożywa alkohol w sposób, który nie powoduje negatywnych konsekwencji dla nich jak i osób z ich otoczenia np. rodziny. Jednak jest grupa Polaków która spożywa alkohol w sposób problemowy.

Posługując się wskaźnikami polskich badań społecznych można oszacować grupę mieszkańców, u której występują różne kategorie problemów alkoholowych.

Dorośli mieszkańcy Łańcuta to 14202, zaś niepełnoletni to 3037 osób (stan na 31.12.2020 r.). Szacunkowo liczba osób z problemami alkoholowymi przedstawia się następująco:

- 1) liczba osób uzależnionych od alkoholu (ok. 2 % populacji) – 345,
- 2) dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice, dzieci, rodzeństwo, dziadkowie – ok 4 % populacji) – 690,
- 3) dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików (ok. 4% populacji) – 690,
- 4) osoby pijące szkodliwie (ok.5-7 % populacji) – 862-1207,
- 5) ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym (2/3 dorosłych i 2/3 dzieci z tych rodzin) – razem – 920.

W 2020 roku firma Oficyna Profilaktyczna z Krakowa przeprowadzała na zlecenie Miasta Łańcuta badania diagnozujące problemy uzależnień (alkoholizm, narkomania, nikotynizm, uzależnienia behawioralne) oraz inne zagrożenia społeczne (cyberprzemoc, przemoc domowa, przemoc rówieśnicza, bezrobocie, ubóstwo i wykluczenie społeczne, bezpieczeństwo publiczne oraz problemy i potrzeby osób starszych). W badaniu diagnozującym problemy społeczne wzięło udział 591 uczniów ze szkół podstawowych z miasta Łańcuta, 205 dorosłych mieszkańców miasta, 25 osób pracujących w punktach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych znajdujących się na terenie Łańcuta oraz 13 pracowników służb pomocowych.

SPOŻYWANIE ALKOHOLU PRZEZ UCZNIÓW MIASTA ŁAŃCUTA

Po alkohol kiedykolwiek w życiu sięgnęło tylko 6% uczniów, przy czym połowa z nich alkohol próbowała jednokrotnie.

Znaczna część młodych mieszkańców miała kontakt z alkoholem, ponieważ dostała go do spróbowania od rodziców (38% spośród tych, którzy spożywali alkohol) lub została nim poczęstowana (29% spośród tych, którzy spożywali alkohol).

Alkohol jest stosunkowo łatwo dostępny dla respondentów – średnio co czwarty uczeń przyznał, że nie miałby trudności w zdobyciu alkoholu na terenie swojej miejscowości (29%).

Średnio co piąty uczeń nie ma świadomości na temat szkodliwości alkoholu – 20% ankietowanych uznało go za mało szkodliwy, nieszkodliwy lub przyznało, iż nie ma na ten temat żadnej wiedzy.

Jak wynika z porównania wyników badań przeprowadzonych w Łańcucie, do wyników badań przeprowadzonych wśród uczniów z całej Polski – odsetek uczniów pijących alkohol kiedykolwiek w życiu w mieście Łańcucie jest znacznie niższy, niż odsetek uczniów w całej Polsce.

Dzięki analizie porównawczej wyników badań przeprowadzonych na terenie miasta Łańcuta z wynikami badań przeprowadzonych na terenie dwóch innych gmin o podobnej liczbie ludności możemy zauważyć, iż odsetek uczniów pijących kiedykolwiek w życiu alkohol jest znacznie mniejszy niż w pozostałych gminach.

Biorąc pod uwagę wyniki badań możemy stwierdzić zatem, że kontakt z alkoholem miała mała część uczniów, jednak niepokojący jest odsetek badanych, którzy wskazali na łatwą dostępność do alkoholu na terenie swojej miejscowości oraz odsetek ankietowanych niezdających sobie sprawy ze szkodliwości alkoholu dla zdrowia.

SPOŻYWANIE ALKOHOLU PRZEZ DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW MIASTA ŁAŃCUTA

Spożywanie alkoholu zadeklarowało większość respondentów (89%), w tym picie ryzykowne, szkodliwe lub wskazujące na uzależnienie dotyczy 13% badanych (9%

kilka razy w tygodniu, a 4% codziennie). Jest to zatem znaczny odsetek mieszkańców zagrożonych uzależnieniem.

Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że średnio co dziesiąty badany przyznał się do wykonywania swoich obowiązków służbowych pod wpływem alkoholu (11%), a 5% do prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu. O występowaniu problemu prowadzenia pojazdów w stanie nietrzeźwości świadczy również to, że co trzeci ankietowany był w ciągu ostatnich 12 miesięcy świadkiem sytuacji, w której ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu (36%).

Pomimo, iż prawie wszyscy respondenci zadeklarowali świadomość odnośnie spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży na rozwój dziecka – średnio co trzeci mieszkaniec był świadkiem w ciągu ostatnich 12 miesięcy spożywania na terenie Miasta alkoholu przez kobiety w ciąży (33%).

Jak wynika z analizy porównawczej do danych ogólnopolskich, w mieście Łańcutcie odsetek konsumentów alkoholu pijących codziennie jest nieco wyższy niż ma to miejsce w całej Polsce.

PROBLEM ALKOHOLOWY Z PERSPEKTYWY SPRZEDAWCÓW NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH Z MIASTA ŁAŃCUTA

Większość sprzedawców napojów alkoholowych stwierdziło, że zdarzyło im się, iż osoba niepełnoletnia chciała kupić alkohol u nich w punkcie (64%).

Niepokojące jest to, że co piąty respondent przyznał się do sprzedaży alkoholu osobie niepełnoletniej raz lub kilka razy.

Większość sprzedawców nie brało udziału w szkoleniu dotyczącym odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych lub tego nie pamięta (76%).

Niemal połowa sprzedawców nie ma wiedzy na temat ustawowych zakazów sprzedaży napojów alkoholowych (48%).

Z diagnozy problemu alkoholowego na terenie miasta Łańcuta wynika, iż głównymi problemami naszej gminy są:

- wzrost liczby odnotowanych osób kierujących po użyciu alkoholu;
- wzrost liczby odnotowanych kierujących w stanie nietrzeźwości;
- wzrost liczby odnotowanych osób nietrzeźwych w miejscach publicznych;
- znaczny odsetek uczniów uznających alkohol za łatwo dostępny na terenie swojej miejscowości;
- znaczny odsetek uczniów niezdających sobie sprawy ze szkodliwości alkoholu na zdrowie;
- znaczny odsetek dorosłych mieszkańców Miasta spożywających alkohol z częstotliwością wskazującą na ryzyko uzależniania lub uzależnienia;
- występujący na terenie Miasta problem prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu, wykonywania obowiązków służbowych pod wpływem alkoholu oraz spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży.

ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Do istotnych zasobów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych funkcjonujących na terenie miasta Łańcuta należą:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- placówki oświatowe,
- placówki ochrony zdrowia,
- Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy,
- Poradnia Leczenia Uzależnień w Łańcucie,
- Komenda Powiatowa Policji w Łańcucie,
- Sąd Rejonowy,
- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji,
- Miejski Dom Kultury,
- Miejska Biblioteka Publiczna,
- organizacje pozarządowe,
- Stowarzyszenie Trzeźwościowe „Krokus” w Łańcucie,
- grupa AA „Watra” i „Odnowa”,
- grupa AI-Anon „Iskra”,
- Świetlica Środowiskowa Caritas w Łańcucie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Są to podmioty prowadzące działalność na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom, bądź tą działalność wspomagające. Działają również na zasadzie współpracy międzyinstytucjonalnej.

Do zasobów osobowych działających na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom w mieście Łańcucie można zaliczyć:

- pedagogów, psychologów zatrudnionych w placówkach oświatowych, wychowawczych;
- terapeutów uzależnień;
- członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej;
- funkcjonariuszy Policji;
- sędziów, prokuratorów oraz kuratorów sądowych i społecznych;
- niepijących alkoholików, członków wspólnoty AA.

DZIAŁALNOŚĆ MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W MIEŚCIE ŁAŃCUCIE

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łańcucie, powołana przez Burmistrza Miasta Łańcuta do wykonywania zadań gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, prowadzi swą działalność w oparciu o przepisy ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119). Według

stanu na koniec 2020 roku Komisja liczyła 7 członków. W ramach Komisji działały dwa zespoły: pierwszy do spraw związanych z leczeniem odwykowym oraz drugi zespół do przeprowadzania kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Pierwszy zespół w 2020 roku prowadził działania polegające na motywowaniu osób uzależnionych od alkoholu do leczenia - dobrowolnego lub przy braku współpracy ze strony tych osób- działania dążące do sądowego orzeczenia obowiązku przymusowego leczenia odwykowego. W ramach realizacji tego zadania:

- wystosowano 102 wezwań do osób mających problem alkoholowy i poprzez prowadzone rozmowy (bezpośrednie lub telefoniczne), przekazywano podstawowe wiadomości o chorobie alkoholowej oraz o konsekwencjach prawnych i społecznych uzależnienia, mobilizując te osoby do podjęcia terapii,
- prowadzono procedurę zobowiązania do leczenia wobec 44 osób (22 z 2020 r. i 22 z 2019 r.),
- skierowano 27 osób na badanie do biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
- wystąpiono do Sądu Rejonowego w Łańcucie z 16 wnioskami w sprawie orzeczenia przymusowego leczenia odwykowego.

Członkowie Komisji kontaktowali się również z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie, osobami stosującymi przemoc i świadkami przemocy w rodzinie. W 2020 roku członkowie Komisji skontaktowali się z 5 osobami doznającymi przemocy oraz 8 osobami stosującymi przemoc w rodzinie. W porównaniu do 2019 roku, Komisja kontaktowała się z mniejszą liczbą osób dotkniętych problemem przemocy oraz stosujących przemoc.

RYNEK ALKOHOLOWY W MIEŚCIE ŁAŃCUCIE

Alkoholizm jest jednym z najpoważniejszych współczesnych problemów społecznych. Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO, 2009) alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, a ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek z używaniem alkoholu. Według szacunków Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA) co ósmy dorosły Polak nie pije alkoholu w ogóle. Kilkanaście procent dorosłych Polaków spożywa alkohol problemowo. Szacuje się, że w grupie tej znajduje się ok. 900 tys. osób uzależnionych oraz ponad 2 mln osób pijących alkohol ryzykownie lub szkodliwie.

W roku 2020 wartość alkoholu sprzedanego na terenie miasta Łańcuta wyniosła łącznie 30414381 zł, w tym 13902263 zł o zawartości alkoholu do 4,5% (oraz piwa), 3463404 zł o zawartości alkoholu od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa) oraz 13048714 zł o zawartości alkoholu powyżej 18%. Są to wartości zadeklarowane w corocznym sprawozdaniu z działalności samorządu gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1.

Łączna wartość sprzedanego alkoholu w 2019 roku 29259045 zł, zaś w 2018 roku 26211255.

Można zauważyć, że wartość sprzedanego alkoholu w 2020 roku w stosunku do poprzedniego (2019 roku) wzrosła o niespełna 4%.

Z kolei wartość sprzedanego na terenie miasta Łańcuta alkoholu na 1 mieszkańca powyżej 18 roku życia w 2020 roku kształtowała się na poziomie 2142 zł, zaś w 2019 roku 2043 zł. W porównaniu tych dwóch lat, wartość ta wzrosła o 5%.

W roku 2020 na terenie miasta Łańcuta znajdowało się łącznie 55 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 35 przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży i 20 do spożycia w miejscu sprzedaży. W porównaniu do poprzednich lat dostrzegalny jest nieznaczny spadek liczby sklepów i lokali gastronomicznych, w których prowadzona jest sprzedaż alkoholu. Na przestrzeni lat 2017-2019 liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych utrzymywała się na stosunkowo stałym poziomie – w 2017 roku było łącznie 59 punktów, w 2018 roku – 58, natomiast w 2019 roku – 60.

CELE, ZADANIA I WSKAŹNIKI REALIZACJI PROGRAMU

Celem głównym Programu jest:

Ograniczenie liczby osób pijących szkodliwie i ryzykownie oraz podjęcie działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców Łańcuta

Cel będzie realizowany w następujących obszarach:

1. Profilaktyka i prewencja.
2. Terapia i rehabilitacja.
3. Monitoring.

1. Profilaktyka uzależnień i prewencja – cele szczegółowe:

- 1) Ograniczenie dostępności napojów alkoholowych dla dzieci i młodzieży.
- 2) Opóźnienie wieku inicjacji alkoholowej przez dzieci i młodzież.
- 3) Ograniczenie spożycia alkoholu przez mieszkańców miasta Łańcuta.
- 4) Rozpowszechnianie wiedzy na temat szkodliwości nadmiernego spożycia alkoholu, choroby alkoholowej, skutkach społecznych i zdrowotnych oraz o możliwości uzyskania pomocy.

Zadania:

- 1) Prowadzenie dla dzieci i młodzieży programów z zakresu profilaktyki alkoholizmu i narkomanii, przeciwdziałania przemocy, promocji zdrowia oraz bezpieczeństwa.
- 2) Prowadzenie świetlicy środowiskowej dla dzieci i młodzieży- placówki wsparcia dziennego.
- 3) Organizowanie wycieczek edukacyjnych dla uczniów szkół podstawowych.
- 4) Organizowanie różnych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży (kolonia, półkolonia, wycieczki, zajęcia feryjne).

- 5) Prowadzenie zajęć sportowych i imprez towarzyszących (zawody, turnieje, mecze) dla dzieci i młodzieży jako formy przeciwdziałania uzależnieniom.
- 6) Prowadzenie zajęć tanecznych dla dzieci i młodzieży.
- 7) Organizowanie imprez kulturalnych promujących zdrowy styl życia,
- 8) Organizowanie imprez kulturalno-oświatowych dla dzieci i młodzieży jako forma przeciwdziałania uzależnieniom,
- 9) Organizowanie konkursów promujących zdrowie, aktywność ruchową, bezpieczeństwo i profilaktykę uzależnień.
- 10) Włączanie się w ogólnopolskie kampanie edukacyjne z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom.
- 11) Popularyzowanie informacji nt. profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz promocji zdrowia.
- 12) Wspieranie finansowe (dotacje) i organizacyjne instytucji oraz organizacji pozarządowych prowadzących działalność dotyczącą profilaktyki uzależnień, udzielania pomocy osobom nadużywającym i uzależnionym od alkoholu, narkotyków, ofiarom przemocy domowej oraz członkom ich rodzin.
- 13) Organizowanie i finansowanie szkoleń z zakresu profilaktyki uzależnień i promocji zdrowia dla członków MKRPA, pedagogów oraz innych osób i podmiotów realizujących zadania programowe.
- 14) Zapewnienie opieki nad nietrzeźwymi osobami dowiezionymi z terenu miasta Łańcuta do Izby Wyrzeźwień w Rzeszowie.
- 15) Organizowanie równych form aktywizujących społecznie seniorów połączone z elementami promocji zdrowia.
- 16) Doposażenie MKRPA w sprzęt, materiały niezbędne do zapewnienia realizacji zadań Programu.
- 17) Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, a w szczególności sprzedaży alkoholu nieletnim.
- 18) Podejmowanie działań pokontrolnych, a w razie konieczności interwencyjnych w stosunku do podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.
- 19) Prowadzenie działań informacyjnych dla podmiotów handlujących napojami alkoholowymi.
- 20) Opiniowanie wniosków związanych z wydawaniem zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z przepisami prawa miejscowego.
- 21) Współpraca z Policją, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Miejskim Zespołem Interdyscyplinarnym, instytucjami oświatowymi i kulturalnymi, kościołami i związkami wyznaniowymi oraz stowarzyszeniami i grupami samopomocowymi działającymi na terenie miasta, w zakresie propagowania zasad trzeźwości i promocji zdrowia.

Wskaźniki :

- liczba zrealizowanych programów profilaktycznych,
- liczba dzieci i młodzieży biorących udział w programach profilaktycznych,

- liczba organizacji pozarządowych sprawujących opiekę nad dziećmi i młodzieżą,
- liczba dzieci i młodzieży korzystających z opieki świetlicy środowiskowej,
  - liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach, w tym sportowych, tanecznych,
  - liczba uczestników różnych form wypoczynku (półkolonie, wycieczki, zajęcia feryjne),
  - liczba zorganizowanych imprez kulturalnych, oświatowych, sportowych oraz konkursów,
  - liczba osób uczestniczących w w/w imprezach, konkursach, kampaniach,
  - ilość udzielonych dotacji dla podmiotów realizujących zadania programowe,
  - ilość szkoleń i liczba osób biorących w udział w formach doskonalenia,
  - liczba i nakład materiałów informacyjno - edukacyjnych i promocyjnych,
  - liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,
  - liczba skontrolowanych sklepów i lokali gastronomicznych,
  - liczba wydanych zaleceń pokontrolnych i wszczętych postępowań mandatowych przez policję,
  - liczba przeszkolonych sprzedawców
  - liczba wydanych opinii (postanowień) o lokalizacji punktu sprzedaży.

2. Terapia i rehabilitacja – cele szczegółowe

- 1) Zwiększenie dostępności do usług terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla osób dotkniętych uzależnieniem od alkoholu, współuzależnieniem oraz ich dzieci.
- 2) Podniesienie skuteczności motywowania do podjęcia i kontynuowania leczenia odwykowego osób uzależnionych od alkoholu z miasta Łańcuta.
- 3) Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez zwiększenie dostępności do pomocy specjalistów oraz wsparcie osób doznających przemocy.
- 4) Aktywizacja społeczna i zawodowa osób uzależnionych od alkoholu.

Zadania:

- 1) Podejmowanie czynności zmierzających do podjęcia leczenia odwykowego przez osoby zgłoszone do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:
  - a) przyjmowanie i rejestrowanie zgłoszeń w sprawie leczenia odwykowego,
  - b) przeprowadzanie rozmów w sprawach osób nadużywających alkoholu,
  - c) motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego,
  - d) monitorowanie przebiegu leczenia.
- 2) Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu:
  - a) zlecenie przeprowadzania badań przez zespół biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,

- b) kierowanie wniosków do sądu o nałożenie obowiązku leczenia w zakładzie leczenia odwykowego,
  - c) wnoszenie środków odwoławczych od orzeczeń sądów I instancji w sprawach o zobowiązanie do leczenia,
  - d) występowanie członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w charakterze strony przed sądem w sprawach o leczenie odwykowe,
  - e) zakładanie „Niebieskich Kart” i przekazywanie ich do Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Łańcucie,
  - f) powiadamianie sądu i prokuratury o podejrzeniu stosowania przemocy.
- 3) Prowadzenie dodatkowych zajęć terapeutycznych dla osób uzależnionych oraz współuzależnionych od alkoholu oraz ich rodzin.
  - 4) Organizowanie wsparcia i pomocy osobom z problemem alkoholowym.
  - 5) Wspieranie organizacyjne stowarzyszeń trzeźwościowych i grup samopomocowych dla osób uzależnionych AA oraz współuzależnionych AI – Anon.
  - 6) Współpraca z ośrodkami leczenia odwykowego, kuratorami i sądami.
  - 7) Udzielanie porad psychologicznych i prawnych w ramach kontynuacji działalności Punktu Konsultacyjnego Pomocy Rodzinie.
  - 8) Organizowanie i udział w szkoleniach na temat procedur przeciwdziałania przemocy.
  - 9) Prowadzenie działań w ramach procedury „Niebieska Karta”.
  - 10) Rozpowszechnianie materiałów informacyjnych z zakresu przemocy i sposobów jej przeciwdziałania.
  - 11) Współdziałanie w zakresie przeciwdziałania przemocy Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego.

3. Monitoring i ewaluacja Programu

Ewaluacja - Jej celem jest oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów i rezultatów. Wyniki ewaluacji okresowej służą również ewentualnym modyfikacjom dokumentów programowych, a dostarczone za jej sprawą informacje powinny być wykorzystane przy przygotowaniu programu w następnym okresie programowania. Cele badawcze ewaluacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powinny opierać się na:

- 1) ocenie procesu realizacji działań i osiągniętych efektów Programu,
- 2) ocenie wdrażania i zarządzania Programem, w tym współpracy interdyscyplinarnej,
- 3) opracowaniu rekomendacji do stworzenia kontynuacji Programu.

W ramach ewaluacji należy przyjąć zasadę triangulacji technik badawczych poprzez zróżnicowane metody pomiaru, tj.:

- analizę dokumentów,
- badanie ankietowe adresatów Programu,

- badanie poprzez zogniskowany wywiad grupowy realizatorów Programu.

Przyjęte kryteria ewaluacji Programu to:

- 1) Kryterium skuteczności (plan a wykonanie) – rozumiane jako stopień realizacji zaplanowanych celów i efektów Programu. Ocena pod kątem kryterium skuteczności skupi się głównie na ocenie wdrożenia działań w stosunku do założonego planu i osiągnięcia wskaźników rezultatów.
- 2) Kryterium efektywności – ocena sprawności wdrażania i prawidłowości zarządzania Programem, w tym ewentualnych trudności w jego realizacji, przepływu informacji między realizatorami.
- 3) Kryterium użyteczności – ocena dopasowania założeń Programu do potrzeb jego odbiorców i realizatorów.
- 4) Kryterium trafności – rozumiane jako stopień, w jakim zaplanowane cele odpowiadają zidentyfikowanym problemom.

Na podstawie analizy realizowanego programu, koordynator Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, tj. Wydział Edukacji, Kultury i Zdrowia Urzędu Miasta Łańcuta, sporządzi zbiorcze sprawozdanie, które zostanie przedłożone Radzie Miasta Łańcuta do końca pierwszego kwartału roku następnego.

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Za pracę obejmującą zakres działań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łańcucie otrzymują wynagrodzenie w wysokości 250 zł brutto (słownie: dwieście pięćdziesiąt złotych) za każdorazowy udział w pracach Komisji, obejmujących m. im.:

- uczestniczenie w posiedzeniach Komisji,
- uczestniczenie w posiedzeniu Zespołu ds. leczenia odwykowego Komisji, w tym przeprowadzanie rozmów z osobami uzależnionymi i orzekanie o obowiązku leczenia,
- przeprowadzanie kontroli oraz działań prewencyjnych w punktach sprzedaży napojów alkoholowych, w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi raz przedmiotowych uchwał Rady Miasta Łańcuta, w ramach Zespołu ds. kontroli punktów sprzedaży Komisji,
- uczestniczenie w posiedzeniach i pracach Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych w/w Zespołu.

2. Wynagrodzenie dla członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wypłacane będzie na podstawie miesięcznego zestawienia udziału w pracach Komisji, o których mowa w pkt. 1 oraz list obecności potwierdzonych przez przewodniczącego Komisji.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA I SPOSÓB REALIZACJI ZADAŃ

Rada Miasta Łańcuta uchwala stosowną uchwałą sposób i realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2022 rok oraz zleca realizację Programu Burmistrzowi Miasta Łańcuta, który jest wykonawcą uchwalonego Programu.

Źródłem finansowania działań podejmowanych w związku z realizacją zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2022 są dochody własne Miasta, w tym uzyskane z wpływów z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych. Określa je preliminarz wydatków opracowany na dany rok, zgodny z budżetem Miasta Łańcuta

Burmistrz: Rafał Kumek